

9.BÖLÜM ÖNEMLİ YERLER:

YOKSULLUK:

Yoksulluk,kişilerin ,gıda,sağlık,barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamada zorluk içinde olacak kadar düşük gelir elde etmeleri durumu olarak tanımlanabilir.

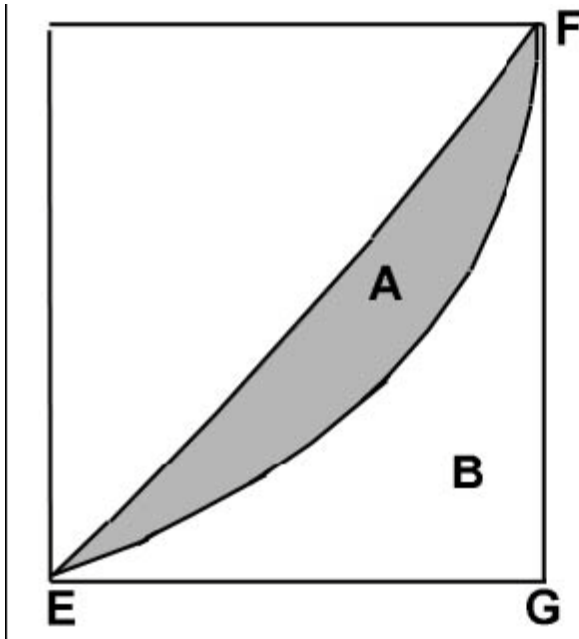
Mutlak Yoksulluk:Mutlak yoksulluğun tanımlanabilmesi için belirli bir eşik değeri seçilir.Bu eşik değere 'yoksulluk sınırı'adı verilmektedir.Bu eşik değer şöyle hesaplanır:önce bireyin veya ailenin min. temel harcamaları belirlenir.Daha sonra,geliri bu eşik değerinin altında kalan nüfusun toplam nüfus içindeki payı hesaplanır.Gelir düzeyi bu eşik değerinin altında kalan kişilerin toplam nüfusa oranı,yoksulluk oranını göstermektedir.

Nispi Yoksulluk:Yoksulluğu toplumun bütününün gelir düzeyine bağlı olarak ölçer.Nispi yoksulluğun ölçülmesinde,yoksulluk sınırı ,ortalama veya ortanca(medyan)gelire bağlı olarak belirlenir.

GELİRİN DAĞILIMI:

Başlıca gelir dağılımı tipleri şunlardır:

1)Gelirin kişisel dağılımı:Gelirin kişisel dağılımı gelirin bireyler ya da hane halkları temelinde nasıl dağıldığını gösterir.Amaç;her bir bireyin toplam gelirden ne kadar pay aldığıın gösterilmesidir.Bunu bildiğimiz lorenz eğrisiyle gösteririz.Yatay eksende nüfus(yüzdelerik paylar)dikey eksende ise gelir(yüzdelerik paylar) gösterilir.Bu noktaların oluşturduğu eğriye lorenz eğrisi adı verilir.Çapraz hat(EF Köşegeni)gelirin mümkün olabilecek en adil dağılımını göstermektedir.Eğride oluşacak sapmaları 'gini katsayısı'gösterir.

$$\frac{\text{Alan A}}{\widehat{EFG}} = \text{Gelir Dağılımındaki Çarpıklık}$$

Bir ülkede milli gelirin dağılımının adil olup olmadığını ölçmeye yarayan bir katsayı. 0 ile 1 arasında değişir. 0'a ne kadar yakınsa mutlak eşitliğe o kadar yaklaşmış; 1'e ne kadar yakınsa mutlak eşitlikten

o kadar uzaklaşmış demektir. Türkiye'de Gini katsayısı en son ölçümlere göre % 0.49 dolayında olup dünyanın en gayri adil gelir dağılımlarından birisine işaret etmektedir..

2) Gelirin faktörel dağılımı: Üretim faktörlerinin milli gelirden aldıkları paylara göre dağılımını ölçerek elde edilir. Başlıca ücret, faiz, kar ve rant gelirlerinin payları olarak ölçülmektedir.

3) Gelirin bölgesel dağılımı

Gelir Dağılımındaki Eşitsizliğin Kaynakları:

1) Sermaye ve toprak gibi üretim faktörlerindeki eşitsizlik

2) Eğitimin dağılımında eşitsizlik

3) Düşük gelir gruplarının daha yüksek nüfus oranına sahip olması

4) Makroekonomik dengesizlikler: Enflasyon ve işsizlik gibi bir ekonomide oluşan dengesizlikler gelir dağılımının bozulmasına yol açabilir.

5) Politik faktörler: Bir ülkede siyasi özgürlüklerin, özellikle sendikal hareketlerin, kısıtlı olması gelir dağılımını etkileyen faktörlerdendir.

BİRİNCİL GELİR DAĞILIMI ARAÇLARI:

Piyasa, devletin hiçbir müdahalesinin olmadığı durumda, belirli bir gelir dağılımı yaratmaktadır. Buna 'birincil gelir dağılımı' denir. Bu aşamada üretim sürecine katılan üretim faktörleri, üretim sonucunda kendi faktör paylarını gelir olarak almaktadırlar. Devlet bu şamada yasal düzenlemeler yoluyla müdahale edebilir. Örn asgari ücret yasaları koyabilir. Devlet bu sayede ücretlerin belerili bir düzeyin altına inmesine izin vermez. Amaç iş piyasaya kalmasını, öyle olursa ücret geliri elde edenlerin milli gelirden aldıkları pay oldukça düşük olur.

İKİNCİL GELİR DAĞILIMI VE ARAÇLARI:

Piyasa gelir dağılımını oluşturduktan sonra, devlet gelir dağılımını vergi ve sübvansiyon gibi araçlarla değiştirebilir. Bu duruma 'ikincil gelir dağılımı' adı verilmektedir. Örn; devlet, bazı vergileme teknikleri ile yüksek gelirli kişileri daha fazla vergilendirebilir. Ayrıca düşük gelirlilerin daha az vergi ödemelerini sağlayabilir. Yine devlet geliri düşük olan insanlara sosyal yardımlar yapabilir.